

ТРУДОВІ ПРАВА МОЛОДІ В УГОДІ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Після здобуття незалежності в Україні виникла нова правова реальність, яка передбачає адекватність національної правової системи нормам, цінностям та принципам європейського права, що дозволить Україні відчувати себе рівноправним членом загальноєвропейської спільноти та брати активну участь у європейських інтеграційних процесах. На рівні держави напрацьовано універсальні принципи взаємодії з географічними сусідами та країнами — учасниками Європейського Союзу: взаємоповага, взаємодопомога, готовність до вирішення всіх проблем, незважаючи на рівень їх складності. Проте на сьогоднішній день багато громадян України сприймають євроінтеграцію як суто політичну матерію, предмет міжнародних переговорів.

Однак реальна, а не декларативна європейська інтеграція насамперед має стосуватися внутрішнього розвитку держави, поліпшення життя звичайної людини. Це хороші дороги, безпечні вулиці, якісна освіта.

Важливим напрямком інтеграції України в європейські структури є співробітництво з Європейським Союзом, що має стратегічну мету вступу України до Європейського Союзу.

Проте до реального вступу в Європейський Союз Україна ще не готова, але її прагнення до євроінтеграції з розумінням зустріли країни Європи та запропонували альтернативу, поступове зближення шляхом асоціації. Механізмом реалізації повинна стати Угода про Асоціацію. Угода про асоціацію є новаторським документом і першою угодою, що ґрунтується на політичній асоціації між ЄС та будь-якою з країн-учасниць Східного партнерства. Також ця Угода є безпрецедентною з точки зору свого обсягу і глибини. Вона складається з двох частин політичної та економічної. Як відомо 21 березня 2014 року, глави держав та урядів Європейського Союзу та Прем'єр-міністр України підписали політичні положення Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною. (Угода про асоціацію. Представництво Європейського союзу в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eu_ukraine/association_agreement/index_uk.htm)

Також було підтверджено прагнення підписати другу частину положень. Основні частини Проекту Угоди присвячені ключовим реформам, економічному відновленню та зростанню, а також урядуванню та секторальній співпраці у сферах енергетики, транспорту, охорони довкілля, промисловості, соціального розвитку і соціального захисту, рівності прав, захисту споживачів, освіти, молоді та культури. При

дослідженні та оцінці Проекту Угоди про Асоціацію необхідно перш за все оцінити конкретні положення про напрями співпраці стосовно захисту та розширення прав громадян України. Традиційно громадян України цікавить можливість працевлаштування за кордоном в більш економічно розвинених країнах західної Європи. Досліджуючи Проект Угоди про Асоціації між Україною та ЄС можна звернути увагу на те, що власне співробітництву в сфері трудових прав громадян присвячено всього декілька статей та й ті більшою мірою захищають права працівників в країнах-членах Європейського Союзу. Наприклад ст. 18 зазначає: беручи до уваги ситуацію на ринку праці держав-членів згідно із їх законодавством та відповідно до норм, чинних у державах-членах та в ЄС, у сфері мобільності працівників:

а) існуючі можливості доступу до зайнятості для українських працівників, надані державами-членами згідно із двосторонніми договорами, мають бути збережені та, у разі можливості, покращені;

б) інші держави-члени повинні вивчити можливість укладання подібних договорів (Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони. Урядовий портал [Електронний ресурс]. — Режим доступу: - http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/ru/publish/article?art_id=246581344&cat_id=223223535).

Виходячи з даних положень можна дійти висновку, що правове положення працівників з України за кордоном принципово не зміниться, а країни Європейського Союзу не готові відкривати кордони для української робочої сили, дбаючи перш за все про власні національні інтереси.

Визначаючи інтереси України в її євроінтеграційних прагненнях, варто зазначити, що одним з пріоритетних напрямів розвитку є захист прав молоді. Цьому питанню присвячено главу 23 Проекту Угоди про Асоціацію України та ЄС. В цілому більшість положень цієї глави присвячено праву молоді на освіту та напрямам зближення України та ЄС з цих питань. Серед основних прав молоді, крім права на освіту та права на охорону здоров'я найактуальнішим є право на працю, оскільки, праця дає можливість молоді реалізувати себе як особистість та гідного члена суспільства. Оскільки молодь не в змозі конкурувати на рівних на ринку праці вона потребує додаткових заходів забезпечення працевлаштування. Проте в Проекті Угоди про Асоціацію жодного слова про це не зазначено, а беручи до уваги загальні положення визначенні в ст.ст. 17–18 про співробітництво в сфері трудового права, можна зробити висновок, що можливість трудової мобільності молоді буде набагато нижчою ніж в інших працівників, що суттєво звужує трудові права молодих спеціалістів.

Необхідно розуміти, що молодь — це основа можливої трудової міграції за кордон, проте варто зазначити, що масова міграція молодих

спеціалістів за кордон явище негативне. Натомість помірна трудова міграція з метою збагачення досвіду, вивчення та ознайомлення з новітніми засобами виробництва, ведення господарства та управління працею, без сумніву, явище позитивне, яке збагатить Україну та прискорить її євроінтеграцію. Вбачається, що задля запобігання порушення трудових прав молодих спеціалістів необхідно провести консультації на рівні Україна ЄС та доповнити гл.23 Проекту Угоди про Асоціацію України та Європейського Союзу положеннями про взаємне співробітництво в галузі обміну молодими спеціалістами та можливості спрощення доступу молоді України на ринок праці країн Європейського Союзу а європейської молоді на український.

ШИШЛЮК М. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення

КОМПЕНСАЦІЯ ОБМЕЖЕНИХ ПРАВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗАСОБАМИ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Військово-службова діяльність має особливий характер у зв'язку з правовою природою військової служби як виду державної служби.

На думку О. Царенко, статус суб'єкта військової служби — військовослужбовця — особливий, містить багато повноважень, якими не володіє цивільна особа, і, разом з тим, передбачає багато обмежень, які компенсуються державою у вигляді пільг та інших соціальних гарантій. В свою чергу, О. Царенко зазначає, що конституційні права і свободи військовослужбовців можуть бути обмежені як самою Конституцією, так і військовим законодавством. Можливість таких обмежень допускається низкою міжнародних документів та визнана у законодавстві зарубіжних країн (Царенко О. Обмеження прав та свобод військовослужбовців як одна з особливостей їх правового статусу // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. — 2002. — Спецвипуск № 1. — С. 33).

Статтею 64 Конституції України закріплено, що права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

У Законі України «Про державну службу» обмеженням, пов'язаним з проходженням служби, присвячена ст. 16. Однак, у цій нормі йдеться мова про обставини, що перешкоджають вступу на державну службу, що в цілому не пов'язане з обмеженням прав громадян, за винятком права